

College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Geert Jansen
Datum
22 juni 2016
Ons kenmerk
Cft 201600151
Pagina
1/4

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlagen

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Begrotingsvoorbereiding 2017

Geachte heer Jardim,

Conform de Staatsregeling van Curaçao dient de ontwerpbegroting 2017 uiterlijk op de tweede dinsdag van september aan de Staten te worden aangeboden. Het is gebruikelijk dat in de periode hieraan voorafgaand een conceptversie van de ontwerpbegroting voor advies wordt ingediend bij het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft), zodat de Staten bij de behandeling van de ontwerpbegroting kunnen beschikken over zowel het advies van de Raad van Advies als van het Cft. Ten behoeve van de begrotingsvoorbereiding 2017 stelt het Cft u door middel van deze brief op de hoogte welke onderdelen in het bijzonder zullen worden betrokken bij de toetsing van de begroting 2017.

Toetsingskader

Uiteraard zal het Cft de ontwerpbegroting 2017 toetsen aan de financiële normen zoals opgenomen in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Dit betekent dat wordt beoordeeld of de gewone dienst en de kapitaaldienst sluitend zijn, de rentelastnorm niet wordt overschreden en er een uiteenzetting wordt verstrekt van de financiële toestand van Curaçao. Daarnaast dient de begroting volledig, controleerbaar, ordelijk en volledig toegelicht te zijn. Om te kunnen voldoen aan de normen uit artikel 15 Rft is goed financieel beheer een noodzakelijke voorwaarde. Dit belang is nog eens bevestigd met het besluit van 12 mei 2016 op het Kroonberoep naar aanleiding van het besluit van de evaluatiecommissie. Uit artikel 4 van de Rft volgt dat het toezicht op het financieel beheer onderdeel vormt van de taken van het Cft. Het Cft gaat graag op korte termijn met u in gesprek over de stappen die gezet moeten worden om het financieel beheer op orde te hebben bij het volgende evaluatiemoment.

Het Cft zal daarnaast in het bijzonder de volgende punten meenemen bij de beoordeling van de ontwerpbegroting 2017:

- *Toereikend weerstandsvermogen Curaçao*
De Rft heeft als doel om de financiële startpositie die bij aanvang van de nieuwe staatkundige verhoudingen aan de nieuwe landen is meegegeven ten minste te handhaven en financiële problemen en een onhoudbare schuldenlast te voorkomen. Hiervoor is een toereikend weerstandsvermogen onontbeerlijk. De toekomstige (latente) financiële verplichtingen en risico's van het land Curaçao en de onzekerheden gemeld door de SOAB en ARC in hun rapporten versterken de noodzaak tot het opbouwen van een weerstandsvermogen. De lijst van onderkende risico's en onzekerheden kan een forse impact hebben. Als onderdeel van het begrotingsbeleid dient naar mening van het Cft het weerstandsvermogen vergroot te worden, voor zowel de overheid in enge zin als de sociale fondsen. Dit advies sluit aan bij de adviezen van het IMF. Het Cft verzoekt u om in de ontwerpbegroting 2017 in te gaan op de mogelijkheden die u ziet om het weerstandsvermogen te versterken.
- *Sociale fondsen*
Aangezien het schommelfonds naar verwachting in 2017 vrijwel zal worden uitgeput, zullen additionele tekorten bij de sociale fondsen in 2017 rechtstreekse gevolgen hebben voor de begroting van Curaçao. Indien de komende maanden blijkt dat de eerder genomen maatregelen binnen de sociale fondsen niet voldoende effect sorteren, dan zal de ontwerpbegroting 2017 een extra dotatie ten aanzien van het schommelfonds moeten bevatten.
- *Haalbaarheid en uitvoerbaarheid kapitaaldienst*
De afgelopen jaren is de kapitaaldienst naar oordeel van het Cft onvoldoende realistisch begroot. Tegelijkertijd zijn er wel zichtbare vorderingen geconstateerd om te komen tot een meer realistische begroting. Zoals het Cft eerder heeft aangegeven dient de kapitaaldienst een realistisch beeld te schetsen van de investeringen die het aankomende jaar zullen worden gedaan, rekening houdend met de absorptiecapaciteit van het land in zowel economisch perspectief als het perspectief van de ambtelijke uitvoering. Daarbij adviseert het Cft u rekening te houden met het structureel houdbaar geachte leenniveau in de orde van ANG 60 miljoen (1% bbp), wat impliceert dat meeruitgaven op de kapitaaldienst gefinancierd worden uit een overschot op de gewone dienst en uit afschrijvingen. Het concreet beoordelen van investeringsvoornemens is in het verleden nooit goed mogelijk geweest, aangezien de kapitaaldienst onvoldoende was onderbouwd en investeringsvoornemens gedurende het jaar nog te vaak in beweging waren. Daarom heeft het Cft tot nu toe een voorbehoud gemaakt op de kapitaaldienst. Pas wanneer dit voorbehoud wordt omgezet in een positief advies, wordt door Curaçao volledig voldaan aan de eisen uit artikel 15 Rft.

- *Beoordeling leenverzoeken*

Vanwege het bovengenoemde voorbehoud op de kapitaaldienst, worden concrete investeringsvoornemens vooralsnog getoetst aan de hand van individuele leenverzoeken. Deze procedure zal in beginsel ook in 2017 worden gevolgd, waarbij het Cft aantekent dat wanneer er sprake is van een realistische kapitaaldienst met volledige toelichting per investeringsproject er in gezamenlijkheid kan worden gestreefd naar een wijziging van deze procedure. Voor de beoordeling van leenverzoeken is het noodzakelijk dat de collectieve sector 2015 wordt vastgesteld. Dit is tot op heden niet gebeurd. Het Cft vertrouwt erop dat volgend jaar de collectieve sector 2017 wel tijdig zal worden vastgesteld.

Voorts wijst het Cft erop dat ook het IMF het advies geeft om een norm voor de staatsschuldquote te introduceren. Dit met als doelstelling om houdbare overheidsfinanciën op lange termijn te waarborgen. Het IMF adviseert hieromtrent in de 'Concluding statement of the 2016 Article IV Consultation Discussions Visit' om een lange termijn doelstelling voor de staatsschuldquote van 40% in acht te nemen. In aanvulling hierop geeft het IMF ook mee dat deze doelstelling tevens ruimte moet bieden voor een middellange termijn begrotingsbeleid, waarbij flexibiliteit mogelijk is voor het opvangen van conjuncturele bewegingen. Dit kan worden vormgegeven door een marge in acht te nemen rondom de 40% doelstelling. Het Cft kan zich vinden in dit advies van het IMF.

Het IMF heeft geadviseerd om over de periode 2017-2018 een begrotingsaanpassing van 1,5% bbp te realiseren om de 40%-schulddoelstelling op middellange termijn zeker te stellen. Het heeft daartoe concrete aanbevelingen gedaan tot verbetering van tax compliance, vermindering van personeelskosten en beheersing van ziektekosten. Het Cft adviseert in de opstelling van de begroting rekening te houden met deze aanbevelingen.

- *HNO/SEHOS*

Het Cft zal de ontwikkelingen rond St. Elisabeth Hospitaal (SEHOS) en het Hospital Nobo Otrobanda (HNO) blijven volgen vanwege mogelijke, aanzienlijke financiële effecten op de Landsbegroting en zal blijven toetsen of deze effecten op een juiste wijze worden verwerkt in de ontwerpbegroting. Aangezien er momenteel een externe evaluatie ten aanzien van HNO wordt uitgevoerd, zouden aannames binnen de business case kunnen worden herzien. Het Cft ontvangt daarom samen met de ontwerpbegroting 2017 graag een update van de business case van HNO, om de effecten op de (meer)jarenbegroting te kunnen toetsen.

- *Toelichting dividend van overheidsvennootschappen*

Het Cft merkt op dat indien overheidsvennootschappen een gezonde financiële positie hebben, zij een bijdrage kunnen leveren aan de begroting van Curaçao. Het Cft ontvangt bij de raming over de te verwachten dividendinkomsten graag een toelichting over welke overheidsvennootschappen dit betreft.

Kenmerk
Cft 201600151
Blad
4/4

Om ervoor te zorgen dat de ontwerpbegroting 2017 voldoet aan de bovengenoemde onderdelen, is het Cft uiteraard bereid om in een vroeg stadium met u en uw medewerkers in overleg te treden over (concepten van) de ontwerpbegroting en de onderliggende stukken. Het Cft gaat ervan uit dat de goede samenwerking tussen het secretariaat van het Cft en uw ministerie wordt voortgezet en dat dit zal leiden tot het gewenste resultaat.

Het indienen van de ontwerpbegroting is het sluitstuk van uw regeringsperiode. De afgelopen jaren heeft het Cft positief geadviseerd over de begrotingen van Curaçao. Het Cft constateert dat er belangrijke stappen zijn gezet om te komen tot meer houdbare overheidsfinanciën.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De (wnd) secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao